Dosarul nr. 2-4932/26 (2-26037851-12-2-25032026)

H O T Ă R Â R E
Î N N U M E L E L E G I I

15 iunie 2026 mun. *****

Judecătoria *****, sediul Centru

Instanţa de judecată compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Alexandru Mardari
Grefier Andrei Hristiniuc

cu participarea reprezentantului pârâtului Ministerul Justiției al RM Cristian Zagnat, în lipsa reclamantului Nicolae Daniliuc care a fost citat legal și care a solicitat examinarea cauzei în lipsă,

a examinat în ședință de judecată publică, în sediul instanței, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Daniliuc către Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova, cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea prejudiciului cauzat,-

C O N S T A T Ă:

Argumentele și poziția părții reclamante

1. La data de 23 martie 2026 Nicolae Daniliuc a depus o cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova, cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea prejudiciului cauzat.
2. În motivarea acțiunii a invocat că, la data de 08 mai 2025, reclamantul Nicolae Daniliuc a declarat recurs la Curtea de Apel Centru împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Central, din *****.

3. Potrivit articolului 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de două luni, într-un complet format din trei judecători, în baza copiei certificate sau electronice a dosarului, a recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.
4. Prin urmare, termenul legal pentru examinarea recursului declarat împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Central, din *****, a expirat la data de 08 iulie 2025.
5. Cu toate acestea, până la momentul depunerii prezentei cereri, Curtea de Apel Centru nu a examinat recursul depus la data de 08 mai 2025 împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Central, din *****.
6. În aceste circumstanțe, se consideră că neexaminarea recursului în termenul prevăzut de lege constituie o încălcare a dreptului reclamantului Nicolae Daniliuc la examinarea cauzei într-un termen legal și rezonabil.
7. În conformitate cu articolul 41 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, se solicită acordarea unei satisfacții echitabile pentru prejudiciul cauzat prin încălcarea drepturilor garantate de Convenție, inclusiv a dreptului la examinarea cauzei într-un termen rezonabil.
8. În acest sens, se solicită acordarea cu titlu de prejudiciu moral a sumei de 800 000 (opt sute de mii) lei, ca reparație echitabilă pentru încălcarea dreptului reclamantului Nicolae Daniliuc la examinarea cauzei într-un termen legal și rezonabil, ca urmare a neexaminării în termen a recursului depus la data de 08 mai 2025.
9. Se consideră că suma solicitată reprezintă o reparație echitabilă raportată la natura și gravitatea încălcării invocate și urmează a fi apreciată de instanța de judecată prin prisma circumstanțelor concrete ale cauzei, a legislației naționale aplicabile și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.
10. Totodată, reclamantul Nicolae Daniliuc, în calitate de avocat, declară că intenționează să informeze Comisia Europeană, Consiliul Uniunii Europene, Parlamentul European, precum și grupul de negociatori din partea Uniunii Europene privind aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană cu privire la circumstanțele pe care le consideră relevante pentru evaluarea reformelor din domeniul justiției din Republica Moldova.
11. În acest context, acesta intenționează să prezinte informații și probe referitoare la modul în care, în opinia sa, au fost realizate reformele în sistemul judecătoresc, inclusiv cu privire la promovarea și numirea în funcții a unor judecători pe care îi consideră incompatibili cu exigențele legii și ale statului de drept.

12. De asemenea, reclamantul Nicolae Daniliuc susține că dispune de probe pe care intenționează să le prezinte instituțiilor europene competente, în vederea informării acestora cu privire la situația pe care o consideră existentă în sistemul judiciar și în cadrul Procuraturii Republicii Moldova.
13. În opinia acestuia, instituțiile Uniunii Europene nu dispun întotdeauna de informații complete cu privire la situația reală din sistemul justiției și al Procuraturii din Republica Moldova, inclusiv cu privire la modul în care sunt înfăptuite reformele în aceste domenii.
14. Totodată, reclamantul Nicolae Daniliuc își rezervă dreptul de a transmite instituțiilor europene competente hotărârile și actele judiciare adoptate în prezenta cauză, în scopul informării acestora cu privire la circumstanțele cauzei și la modul de soluționare a acesteia.
15. Acesta își exprimă speranța că informațiile și probele prezentate instituțiilor europene vor contribui la o evaluare obiectivă a situației din Republica Moldova și a parcursului european al acesteia.
16. În acest context, se solicită instanței să asigure respectarea efectivă a drepturilor procesuale și a exigențelor privind înfăptuirea justiției în conformitate cu legislația națională și standardele europene.
17. Reieșind din cele expuse și în conformitate cu articolul 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, articolul 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, articolele 1, 6, 13 și 41 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, articolul 1 din Primul Protocol adițional la Convenție, articolele 1, 4, 7 și 8 din Constituția Republicii Moldova, articolul 16 din Codul civil al Republicii Moldova, precum și cu prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, s-a solicitat constatarea încălcarea dreptului lui Nicolae Daniliuc la examinarea cauzei într-un termen legal și rezonabil, ca urmare a neexaminării în termen a recursului depus la data de 08 mai 2025 împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Central, din ***** și a încasa din contul bugetului de stat al Republicii Moldova, în beneficiul lui Nicolae Daniliuc, suma de 800 000 (opt sute de mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral, precum și suma de 10 000 (zece mii) lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică, cauzate prin încălcarea dreptului la examinarea cauzei într-un termen legal și rezonabil, garantat de legislația națională și de articolele 1 și 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în legătură cu neexaminarea în termen a recursului depus la data de 08 mai 2025.

Argumentele și poziția părții pârâte

18. Poziția pârâtului Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova a fost expusă prin referința anexată la materialele cauzei prin care consideră cererea de chemare în judecată neîntemeiată și pasibilă de a fi respinsă din următoarele considerente.
19. Potrivit Raportului prezentat de Curtea de Apel Centru cu privire la modul de respectare a termenului rezonabil de examinare a cauzei civile nr. *****, *****, rezultă că respectiva cauză se află în examinare la instanța de apel, iar examinarea recursului a fost stabilită pentru data de *****, ora 10:00, fără participarea părților, în conformitate cu prevederile art. 426 din Codul de procedură civilă.
20. Din conținutul raportului rezultă că, la data de 07 iunie 2024, Nicolae Daniliuc a depus la Judecătoria ***** o cerere de chemare în judecată împotriva Președintelui Republicii Moldova, Procuraturii Republicii Moldova, Consiliului Superior al Procurorilor, Consiliului Superior al Magistraturii, Curții de Apel *****, Curții de Apel Bălți, Judecătoriei ***** și Judecătoriei Orhei, prin care a solicitat încasarea, în mod solidar, din contul pârâților, a sumei de 1 000 euro cu titlu de prejudiciu moral, a sumei de 4 398 800 euro cu titlu de penalități, a sumei de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune și a sumei de 20 000 lei cu titlu de cheltuieli judiciare pentru asistență juridică.
21. Cererea a fost înregistrată cu nr. ***** și repartizată judecătorului Grigore Manoli la data de 11 iunie 2024.
22. Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Centru, din*****, cererii de chemare în judecată nu i s-a dat curs, în temeiul art. 166 alin. (2) lit. c^1), d), e) și f) din Codul de procedură civilă, reclamantului fiindu-i acordat un termen de 5 zile de la comunicarea încheierii pentru înlăturarea neajunsurilor constatate.
23. Totodată, reclamantului i s-a explicat că, în cazul neînlăturării în termen a neajunsurilor indicate, cererea de chemare în judecată urma să fie restituită.
24. Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Centru, din *****, cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Daniliuc la data de 07 iunie 2024 a fost restituită.
25. Nefiind de acord cu această încheiere, la data de 24 iulie 2024, Nicolae Daniliuc a declarat recurs împotriva acesteia.
26. Potrivit fișei de repartizare, cauza nr. ***** a fost înregistrată la Curtea de Apel ***** la data de 16 septembrie 2024, fiind repartizată aleatoriu judecătorului Natalia Mămăligă.
27. Prin încheierea din 11 septembrie 2024, cererii de recurs declarate de Nicolae Daniliuc împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Centru, din *****, nu i s-a dat curs. Recurentului i-a fost acordat un termen de 7 zile calendaristice de la primirea copiei încheierii pentru prezentarea originalului dovezii de achitare a taxei de timbru în cuantum de 200 lei.

28. Totodată, recurentului i s-a explicat că, în cazul neîndeplinirii indicațiilor instanței în termenul stabilit, cererea de recurs urma să fie restituită, asupra acestei chestiuni urmând să se pronunțe un complet format din trei judecători, fără citarea participanților la proces.
29. La data de *****, Nicolae Daniliuc a depus o cerere de strămutare a cauzei.
30. Potrivit fișei de repartizare, dosarul nr. *****a fost înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la data de 30 septembrie 2024, fiind repartizat aleatoriu judecătorului Oxana Parfeni.
31. Ședința de judecată pentru examinarea cererii de strămutare a fost stabilită pentru data de 09 octombrie 2024. Potrivit notei informative, din cauza imposibilității formării completului de judecată, ședința nu a avut loc, fiind stabilită o nouă ședință pentru data de *****.
32. Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din *****, cererea de strămutare depusă de Nicolae Daniliuc a fost admisă, dispunându-se strămutarea cauzei de la Curtea de Apel ***** la Curtea de Apel Comrat, pentru examinare în ordine de recurs.
33. Potrivit fișei de repartizare, dosarul a fost înregistrat la Curtea de Apel Comrat sub nr. 2-24063153-06-2r-05112024, la data de 05 noiembrie 2024, fiind repartizat aleatoriu judecătorului Dmitrii Fujenco.
34. Prin încheierea din 06 noiembrie 2024, cererii de recurs declarate de Nicolae Daniliuc împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Centru, din *****, nu i s-a dat curs, recurentului fiindu-i acordat un termen de 5 zile pentru achitarea taxei de timbru în cuantum de 200 lei.
35. La data de 21 noiembrie 2024, Nicolae Daniliuc a prezentat dovada achitării taxei de timbru.
36. La data de 25 noiembrie 2024, Judecătoria ***** a expediat referința asupra cererii de chemare în judecată.
37. Prin decizia Curții de Apel Comrat din *****, recursul declarat de Nicolae Daniliuc a fost admis, încheierea Judecătoriei *****, sediul Centru, din *****, fiind casată integral, cu restituirea cauzei spre rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată, în aceeași instanță și în același complet de judecată.
38. La data de 18 decembrie 2024, dosarul a fost expediat Judecătoriei *****.
39. La data de 27 decembrie 2024, judecătorul Judecătoriei *****, sediul Centru, Grigore Manoli, a depus o declarație de abținere de la examinarea cererii de chemare în judecată, invocând faptul că în decizia Curții de Apel s-a indicat asupra necesității examinării chestiunii abținerii acestuia.
40. În aceeași zi, declarația de abținere a fost repartizată aleatoriu judecătorului Nadejda Mazur.
41. Prin încheierea din 31 decembrie 2024, declarația de abținere a fost primită în procedură, ședința fiind stabilită pentru data de 02 ianuarie 2025.

42. Potrivit procesului-verbal din 02 ianuarie 2025, participanții la proces nu s-au prezentat.
43. Prin încheierea din 02 ianuarie 2025, cererea de abținere a judecătorului Grigore Manoli a fost respinsă.
44. Prin încheierea din 09 ianuarie 2025 a vicepreședintelui interimar al Judecătoriei *****, sediul Centru, s-a dispus redistribuirea aleatorie a cauzei civile nr. 2-7865/2024, ca urmare a desemnării judecătorului Grigore Manoli pentru exercitarea atribuțiilor judecătorului de instrucție la sediul Ciocana, pentru perioada 31 decembrie 2024 – 31 decembrie 2027.
45. La data de 09 ianuarie 2025, cauza a fost redistribuită aleatoriu judecătorului Igor Pulbere.
46. Prin încheierea din 31 ianuarie 2025, s-a dispus transmiterea către Curtea de Apel ***** a cererii de chemare în judecată depuse de Nicolae Daniliuc la data de 07 iunie 2024, pentru soluționarea chestiunii privind eventuala strămutare a cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad.
47. La data de 07 februarie 2025, cererea de strămutare a fost repartizată aleatoriu judecătorului Ala Malîi.
48. Prin încheierea din *****, demersul privind strămutarea cauzei a fost admis, cauza civilă fiind strămutată de la Judecătoria *****, sediul Centru, la Judecătoria *****.
49. La data de *****, cauza a fost repartizată aleatoriu judecătorului Adrian Clevada.
50. Prin încheierea din *****, cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Daniliuc la data de 07 iunie 2024 a fost restituită.
51. Nefiind de acord cu încheierea respectivă, la data de *****, Nicolae Daniliuc a declarat recurs împotriva acesteia.
52. La data de ***** recursul a fost repartizat aleatoriu judecătorului Curții de Apel Centru, Roman Pascari.
53. Prin încheierea din *****, cererii de recurs nu i s-a dat curs, recurentului fiindu-i acordat un termen de 5 zile calendaristice pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de timbru în cuantum de 200 lei.
54. Prin aceeași încheiere, i s-a explicat recurentului că cererea privind înlăturarea deficiențelor urma să fie prezentată și înregistrată nemijlocit în Direcția Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Centru, în termenul stabilit.
55. Prin încheierea Curții de Apel Centru din 30 octombrie 2025, s-a dispus transmiterea cauzei către Curtea Supremă de Justiție pentru soluționarea chestiunii privind strămutarea cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad, având în vedere că Curtea de Apel Centru are calitatea procesuală de pârât.

56. La data de 24 decembrie 2025, dosarul a fost repartizat judecătorului Curții Supreme de Justiție Ion Munteanu.
57. Ședința de judecată a fost stabilită pentru data de *****
58. Potrivit notei informative din *****, având în vedere volumul de lucru al completului de judecată al Curții Supreme de Justiție, determinat de numărul mare de dosare aflate în procedură, complexitatea acestora, precum și necesitatea studierii suplimentare a materialelor dosarului, ședința de judecată a fost amânată pentru o dată ulterioară.
59. Ulterior, ședința a fost preconizată pentru data de *****, iar prin încheierea Curții Supreme de Justiție din aceeași dată a fost respinsă solicitarea Curții de Apel Centru privind strămutarea cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad.
60. La data de *****, dosarul nr. ***** a fost restituit Curții de Apel Centru, examinarea recursului fiind stabilită pentru data de *****, ora 10:00.
61. Din analiza Raportului Curții de Apel Centru rezultă că actele procedurale emise în cadrul cauzei, inclusiv încheierile privind acordarea termenelor pentru înlăturarea neajunsurilor, restituirea cererilor, primirea cererilor și soluționarea incidentelor procedurale au fost adoptate în termenele prevăzute de Codul de procedură civilă.
62. În aceste condiții, Ministerul Justiției susține că nu poate fi reținută existența unei perioade de inacțiune nejustificată sau a unei tergiversări imputabile instanțelor judecătorești.
63. Totodată, prezenta cauză nu este condiționată de examinarea într-un termen concret, în sensul în care aceasta ar putea fi apreciată exclusiv prin raportare la expirarea unui termen procedural fix. Termenul rezonabil urmează a fi apreciat în funcție de circumstanțele concrete ale cauzei și de criteriile stabilite atât de legislația națională, cât și de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.
64. Potrivit art. 192 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul rezonabil de judecare a cauzei urmează a fi analizat prin prisma momentului în care cauza este pusă în procedură, iar nu în mod automat de la data depunerii cererii de chemare în judecată.
65. În prezenta cauză, cererea de chemare în judecată nu a fost inițial acceptată în procedură, întrucât nu au fost întrunite condițiile legale privind sesizarea instanței, inclusiv cele referitoare la achitarea taxelor și prezentarea corespunzătoare a actelor anexate.
66. Prin urmare, circumstanțele respective nu pot fi imputate statului.
67. În plus, exercitarea de către reclamant a căilor de atac și a altor mecanisme procesuale prevăzute de lege reprezintă exercitarea unor drepturi procesuale ordinare și, prin natura sa, contribuie la durata calendaristică a procedurii.

Durata generată de soluționarea unor cereri de recurs, cereri de strămutare sau declarații de abținere nu poate fi calificată automat drept tergiversare imputabilă instanței.

68. De asemenea, casarea unei încheieri de către instanța ierarhic superioară nu echivalează, prin ea însăși, cu existența unei abateri grave sau a unei conduite neglijente din partea judecătorului. Divergențele de interpretare și aplicare a normelor juridice dintre instanțele de diferite grade constituie o componentă inerentă a procesului judiciar.
69. Indică pârâtul că, în cauza Frydlender c. Franței [MC], nr. 30979/96, § 43, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că rezonabilitatea duratei procedurii trebuie apreciată în funcție de circumstanțele cauzei, cu luarea în considerare, în principal, a următoarelor criterii: complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului și al autorităților competente, precum și importanța litigiului pentru reclamant.
70. În ceea ce privește comportamentul reclamantului, trebuie avut în vedere că participanții la proces sunt obligați să își exercite drepturile procesuale cu bună-credință și să nu abuzeze de acestea.
71. Din materialele cauzei rezultă că Nicolae Daniliuc a formulat mai multe cereri și a exercitat succesiv diferite căi și mecanisme procesuale, inclusiv cereri de recurs, cereri de strămutare și alte incidente procedurale.
72. Totodată, au existat situații în care reclamantului i-au fost acordate termene pentru înlăturarea neajunsurilor și achitarea taxelor de timbru.
73. Prin urmare, o parte semnificativă a duratei calendaristice a procedurii este explicată prin conduita procesuală a reclamantului și prin necesitatea soluționării incidentelor procesuale generate în cadrul cauzei.
74. Această circumstanță urmează a fi avută în vedere la stabilirea eventualei imputabilități a duratei procedurii statului.
75. În ceea ce privește conduita autorităților judiciare, Ministerul Justiției constată că instanțele au acționat ori de câte ori au fost sesizate și au emis actele procedurale corespunzătoare în termenele prevăzute de lege.
76. Curtea de Apel Centru a înregistrat recursul la data de ***** a emis încheierea procedurală la data de *****, iar ulterior cauza a fost transmisă pentru soluționarea chestiunii strămutării, întrucât Curtea de Apel Centru avea calitatea procesuală de pârât.
77. La rândul său, Curtea Supremă de Justiție a examinat cererea de strămutare, iar prin încheierea din ***** a respins solicitarea privind strămutarea cauzei.
78. Prin urmare, din succesiunea actelor procedurale rezultă că instanțele au întreprins acțiunile necesare pentru soluționarea incidentelor procesuale apărute în cadrul cauzei.

79. Litigiul prezintă un anumit grad de complexitate atât prin obiectul pretențiilor, cât și prin numărul și calitatea procesuală a pârâților.
80. Nicolae Daniliuc solicită repararea unor prejudicii pretins cauzate printr-o infracțiune, precum și compensarea cheltuielilor judiciare, în contradictoriu cu un număr semnificativ de autorități și instituții publice, inclusiv Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Consiliul Superior al Procurorilor, Consiliul Superior al Magistraturii, Curți de Apel și Judecătorii.
81. Această configurație procesuală a determinat apariția unor incidente procedurale, inclusiv cereri de abținere, cereri de strămutare, redistribuiri ale dosarului și schimbări ale instanței competente.
82. Cauza a parcurs mai multe niveluri și instanțe, inclusiv Judecătoria *****, Curtea de Apel *****, Curtea de Apel Comrat, Curtea de Apel Centru, Judecătoria ***** și Curtea Supremă de Justiție.
83. Aceste etape au fost determinate de necesitatea soluționării incidentelor procesuale și de garantarea dreptului părților la examinarea cauzei de către o instanță independentă și imparțială.
84. Prin urmare, durata calendaristică a procedurii nu poate fi analizată în mod izolat, fără a ține cont de numărul și natura incidentelor procesuale care au intervenit succesiv.
85. În acest sens, în cauza Boddaert c. Belgiei, hotărârea din 12 octombrie 1992, nr. 12919/87, Curtea Europeană a subliniat necesitatea menținerii unui echilibru între exigența soluționării cauzei într-un termen rezonabil și principiul general al bunei administrări a justiției.
86. În prezenta cauză, acest echilibru trebuie analizat prin raportare la complexitatea litigiului și la multitudinea incidentelor procedurale soluționate pe parcursul examinării acestuia.
87. Din raportul prezentat nu rezultă existența unor perioade de inacțiune nejustificată imputabile instanțelor judecătorești.
88. Termenul rezonabil nu poate fi apreciat exclusiv prin calcularea perioadei calendaristice dintre data sesizării inițiale a instanței și data soluționării definitive a cauzei. Este necesară identificarea perioadelor de inactivitate imputabile autorităților și delimitarea acestora de perioadele generate de conduita părților ori de incidentele procedurale.
89. În jurisprudența Curții Europene, durata procedurii este apreciată în funcție de circumstanțele concrete ale fiecărei cauze, fără instituirea unui termen universal aplicabil tuturor litigiilor.
90. În cauza Guincho c. Portugaliei, Curtea a analizat durata procedurii prin raportare la circumstanțele concrete ale cauzei și la obligația autorităților de a organiza sistemul judiciar astfel încât să asigure soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil.

91. Prin urmare, simpla depășire a unei anumite perioade calendaristice nu conduce, prin ea însăși, la constatarea automată a încălcării art. 6 § 1 din Convenție.
92. În prezenta cauză, comportamentul procesual al reclamantului reprezintă unul dintre elementele relevante pentru aprecierea duratei procedurii.
93. Nicolae Daniliuc a exercitat succesiv mai multe drepturi procesuale, inclusiv dreptul de a declara recurs, de a solicita strămutarea cauzei și de a formula alte cereri procedurale.
94. Aceste acțiuni reprezintă, în principiu, drepturi procesuale legitime, însă perioada necesară examinării acestora nu poate fi atribuită în totalitate statului.
95. De asemenea, reclamantului i-au fost acordate termene pentru înlăturarea neajunsurilor și pentru prezentarea dovezii achitării taxei de timbru.
96. În consecință, la aprecierea termenului rezonabil trebuie făcută distincție între perioadele imputabile autorităților și cele generate de exercitarea drepturilor procesuale de către reclamant.
97. Curtea Europeană a statuat în mod constant că participanților la proces li se solicită o „diligență normală” în cadrul procedurilor interne, în scopul finalizării acestora, iar comportamentul părților constituie unul dintre elementele relevante pentru aprecierea caracterului rezonabil al duratei procedurii.
98. Totodată, exercitarea numeroaselor căi de atac sau formularea unor cereri succesive poate influența durata totală a procedurii, fără ca aceasta să fie imputabilă în mod automat statului.
99. În ceea ce privește importanța cauzei pentru reclamant, se reține că obiectul litigiului constă în solicitarea reparării unor prejudicii materiale și morale pretins cauzate prin infracțiune.
100. Cu toate acestea, natura pretențiilor nu justifică, prin ea însăși, concluzia că orice perioadă de examinare care depășește așteptările reclamantului constituie o încălcare a dreptului garantat de art. 6 § 1 din Convenție.
101. Dezacordul reclamantului cu actele judiciare adoptate sau cu durata procedurilor necesare soluționării incidentelor procesuale nu poate constitui, prin sine, temei pentru angajarea răspunderii pecuniare a statului.
102. Instanța este obligată să asigure, concomitent, celeritatea procedurii și respectarea celorlalte garanții ale procesului echitabil, inclusiv principiile disponibilității, contradictorialității, egalității armelor și independenței și imparțialității instanței.
103. Prin urmare, examinarea cauzei într-un termen rezonabil constituie una dintre componentele dreptului la un proces echitabil, însă aceasta nu poate prevala în mod absolut asupra celorlalte garanții procesuale.
104. În ceea ce privește pretenția privind repararea prejudiciului moral în cuantum de 800 000 lei, Ministerul Justiției consideră că aceasta este neîntemeiată.

105. Prejudiciul moral reprezintă prejudiciul cauzat prin vătămarea unor drepturi și interese personale nepatrimoniale și are caracter compensatoriu, iar acordarea acestuia nu trebuie să constituie o sursă de îmbogățire nejustificată.
106. Prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 nu instituie un drept automat la acordarea prejudiciului moral pentru simpla invocare a unei încălcări. Persoana care pretinde repararea prejudiciului trebuie să demonstreze existența încălcării, caracterul prejudiciului și legătura cauzală dintre încălcare și consecințele pretinse.
107. În prezenta cauză, reclamantul invocă în termeni generali existența unui prejudiciu moral, fără a prezenta probe concrete și suficiente privind întinderea acestuia și impactul pretinsei încălcări asupra vieții sale personale sau sociale.
108. Potrivit art. 118 din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale.
109. Prin urmare, existența și întinderea prejudiciului moral trebuie apreciate individual, prin raportare la circumstanțele concrete ale cauzei, comportamentul părților, durata procedurii, natura eventualei încălcări și jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului.
110. În acest sens, art. 2037 din Codul civil stabilește criterii pentru determinarea cuantumului despăgubirii pentru prejudiciul moral, inclusiv caracterul și gravitatea prejudiciului, intensitatea suferinței, impactul asupra vieții personale și sociale și existența unei atingeri concrete aduse drepturilor nepatrimoniale.
111. Simpla invocare a unor stări de frustrare, nemulțumire sau pierdere a încrederii în sistemul judiciar, în lipsa unor elemente obiective care să confirme intensitatea și consecințele acestora, nu este suficientă pentru stabilirea unui prejudiciu moral în cuantumul solicitat.
112. De asemenea, potrivit Recomandării Curții Supreme de Justiție nr. 6 privind satisfacția echitabilă în materia duratei nerezonabile a procedurilor judiciare, instanța poate aprecia că simpla constatare a încălcării dreptului constituie, în anumite circumstanțe, o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral.
113. Totodată, reclamantul trebuie să demonstreze existența legăturii de cauzalitate dintre încălcarea Convenției și prejudiciul pretins. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că prejudiciul reparabil trebuie să fie cert și să rezulte din încălcarea constatată.
114. Prin urmare, în lipsa unor probe veridice, pertinente, concludente și admisibile care să demonstreze existența și întinderea prejudiciului moral pretins, acordarea sumei de 800 000 lei nu poate fi justificată.
115. În urma analizei materialelor cauzei, a Raportului Curții de Apel Centru și a actelor procedurale adoptate pe parcursul examinării cauzei, Ministerul Justiției consideră că nu a fost demonstrată existența unei perioade de

inacțiune nejustificată sau a unei tergiversări imputabile instanțelor judecătorești.

116. Durata calendaristică a procedurii a fost determinată, în mare parte, de complexitatea cauzei, de numărul părților, de multiplele incidente procesuale, de cererile de strămutare, de exercitarea căilor de atac, de redistribuirea dosarului și de necesitatea garantării dreptului la examinarea cauzei de către o instanță independentă și imparțială.
117. Prin urmare, aprecierea termenului rezonabil trebuie efectuată prin raportare la toate circumstanțele cauzei, iar nu exclusiv prin prisma duratei calendaristice a procedurii.
118. Ministerul Justiției consideră că instanțele judecătorești au manifestat diligența necesară în soluționarea cererilor și incidentelor procedurale, iar circumstanțele care au determinat durata procedurii nu demonstrează existența unei încălcări a dreptului reclamantului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil.
119. În lipsa constatării unei încălcări a dreptului garantat de art. 6 § 1 din Convenție și în lipsa probării unui prejudiciu moral cert și a legăturii de cauzalitate dintre pretinsa încălcare și prejudiciul invocat, pretenția privind încasarea sumei de 800 000 lei cu titlu de prejudiciu moral urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.
120. *În cadrul ședinței de judecată reclamantul* Nicolae Daniliuc a solicitat examinarea cauzei în lipsă.
121. *În cadrul ședinței de judecată* reprezentantului pârâtului Ministerul Justiției al RM Cristian Zagnat a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată.

Aprecierea instanței de judecată

122. Apreciind circumstanţele de fapt în baza materialelor dosarului şi raportându-le la prevederile legale ce guvernează speța instanța de judecată va respinge cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Daniliuc către Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral, din următoarele motive.

123. Conform art. 117 alin. (1) Cod de procedură civilă, „Probe în cauze civile sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.”.
124. Art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilește „Fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.”.

125. Conform art. 121 din Codul de procedură civilă, „Instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului”, iar art. 122 Cod de procedură civilă prevede „Circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.”.
126. Potrivit art. 239 Cod de procedură civilă „Hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.”
127. În conformitate art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă „La deliberarea hotărîrii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.”.
128. Norma cuprinsă în art. 130 alin. (3) Cod de procedură civilă prevede „Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficientă pentru soluționarea pricinii”.
129. În conformitate cu prevederile art. 2 alin. (1) al Legii 87 din 21 aprilie 2011, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanţa de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condiţiile stabilite de prezenta lege şi de legislaţia procesuală civilă.
130. Conform art. 3 alin. (2) din Legea 87 din 21 aprilie 2011, în cauzele în care se pretinde încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare (denumită în continuare cerere de chemare în judecată) se depune conform regulilor de competenţă jurisdicţională stabilite la capitolul IV din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova şi se examinează de un alt complet de judecată decât cel care a examinat (examinează) cauza în care se pretinde încălcarea.
131. Iar potrivit dispozițiilor art. 4 din Legea 87 din 21 aprilie 2011, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului

Justiţiei, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare şi suportarea costurilor şi cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului. Instanţa de judecată care examinează în fond cauza [...], prezintă Ministerului Justiţiei un raport motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil şi, după caz, dosarul sau o copie de pe dosar. Raportul privind modul de respectare a termenului rezonabil se prezintă în scris şi va conţine: numele şi prenumele judecătorului, ale reprezentantului autorităţii implicate în proces, ale executorului judecătoresc sau ale reprezentantului autorităţii responsabile de executarea hotărârii judecătoreşti; date despre acţiunile procesuale întreprinse, termenele de realizare şi motivarea acestora; date despre acţiunile procesuale întreprinse în vederea accelerării procedurii de judecare, după caz; alte date relevante privind respectarea termenului rezonabil [...].

132. Se reține că, prin cererea de chemare în judecată formulată de Nicolae Daniliuc către Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova, cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea prejudiciului cauzat, a fost solicitat încasarea prejudiciului moral în valoare de 800 000 lei, precum și a cheltuielilor de judecată.
133. În aprecierea temeiniciei acțiunii, instanța urmează să stabilească dacă durata procedurii judiciare, privită în ansamblul său și prin raportare la circumstanțele concrete ale cauzei, a depășit ceea ce poate fi considerat un termen rezonabil, precum și dacă eventualul interval excesiv poate fi imputat autorităților statului.
134. Potrivit art. 2 alin. (2) din Legea nr. 87/2011, repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil se realizează numai în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze care nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului. Totodată, conform alin. (3) al aceluiași articol, repararea prejudiciului se efectuează indiferent de vinovăția instanței de judecată.
135. Prin urmare, pentru angajarea răspunderii statului nu este necesară demonstrarea vinovăției individuale a unui judecător, însă este indispensabilă identificarea unei întârzieri imputabile autorităților statului, care, prin raportare la durata și circumstanțele concrete ale procedurii, să conducă la concluzia că dreptul la examinarea cauzei într-un termen rezonabil a fost încălcat.
136. Legea nr. 87/2011 constituie un remediu intern pentru protecția dreptului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil, iar interpretarea și aplicarea acesteia urmează a fi realizate prin prisma Convenției europene și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

137. Astfel, potrivit raportului motivat întocmit de Curtea de Apel ***** privind modul de respectare a termenului rezonabil de examinare a cauzei *****, ***** s-a datorat următoarelor circumstanțe. (f.d.45-50)
138. Din conținutul raportului rezultă că, reclamantul Nicolae Daniliuc a depus, la data de 07 iunie 2024, cererea de chemare în judecată împotriva mai multor pârâți, inclusiv autorități și instanțe judecătorești.
139. Cererea a fost înregistrată și repartizată judecătorului în termen scurt. Prin încheierea din 14 iunie 2024, cererii nu i s-a dat curs, reclamantului fiindu-i acordat un termen pentru înlăturarea neajunsurilor.
140. Ulterior, prin încheierea din 09 iulie 2024, cererea a fost restituită.
141. Reclamantul a exercitat calea de atac împotriva acestei încheieri, iar procedura de recurs a determinat examinarea succesivă a mai multor incidente procesuale, inclusiv problema achitării taxei de timbru și cererea de strămutare.
142. La *****, Curtea Supremă de Justiție a admis cererea de strămutare și a dispus transmiterea cauzei la Curtea de Apel Comrat.
143. Ulterior, prin decizia Curții de Apel Comrat din *****, recursul a fost admis, încheierea Judecătoriei ***** din ***** fiind casată, iar cauza fiind restituită pentru reexaminarea problemei soluționate prin încheierea casată.
144. Ulterior restituirii dosarului la instanța de fond, au intervenit alte incidente procesuale, inclusiv declarația de abținere a judecătorului, redistribuirea cauzei, precum și o nouă cerere de strămutare.
145. Prin încheierea din *****, cauza a fost strămutată de la Judecătoria ***** la Judecătoria *****.
146. La *****, cauza a fost repartizată aleatoriu unui judecător, iar prin încheierea din ***** cererea de chemare în judecată a fost restituită.
147. Împotriva acestei încheieri, reclamantul a declarat recurs la *****.
148. La ***** recursul a fost repartizat aleatoriu unui judecător al Curții de Apel Centru.
149. Prin încheierea din *****, cererii de recurs nu i s-a dat curs, reclamantului fiindu-i acordat un termen pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de timbru.
150. Ulterior, Curtea de Apel Centru a dispus transmiterea cauzei către Curtea Supremă de Justiție în vederea soluționării chestiunii privind strămutarea, având în vedere calitatea Curții de Apel Centru de parte în proces.
151. Prin încheierea din *****, Curtea Supremă de Justiție a respins solicitarea privind strămutarea cauzei, iar la ***** dosarul a fost restituit Curții de Apel Centru.
152. Examinarea recursului a fost stabilită pentru data de *****.

153. Prin urmare, instanța constată că procedura nu a fost una liniară, ci a presupus soluționarea succesivă a unui număr considerabil de incidente procesuale.
154. Instanța apreciază că, pentru soluționarea prezentului litigiu, nu este suficientă constatarea faptului că procedura a durat o anumită perioadă calendaristică. Este necesară identificarea concretă a perioadelor de întârziere și stabilirea cauzei acestora.
155. Din materialele cauzei nu rezultă existența unei perioade îndelungate în care cauza să fi rămas fără nicio acțiune procedurală din partea instanțelor.
156. Dimpotrivă, pe parcursul procedurii au fost adoptate succesiv acte judiciare, au fost soluționate cereri de recurs, cereri de strămutare, declarații de abținere și alte incidente procesuale.
157. Instanța subliniază însă că simpla existență a unor acte procedurale nu exclude, în mod automat, posibilitatea constatării unei încălcări. Potrivit jurisprudenței Curții Europene, chiar și în cazul în care autoritățile au rămas active pe parcursul procedurii, durata totală poate deveni excesivă dacă, privită în ansamblu, aceasta nu mai poate fi justificată.
158. În speță, însă, examinarea succesivă a actelor procesuale nu permite identificarea unei perioade de stagnare neexplicate și imputabile instanțelor care, prin durata și importanța sa, să conducă la concluzia încălcării art. 6 § 1 din Convenție.
159. Din analiza materialelor cauzei, instanța reține că reclamantul nu a avut un rol pasiv în desfășurarea procedurii.
160. Acesta a exercitat succesiv dreptul de a contesta actele judiciare, a formulat cereri de strămutare și a determinat, prin exercitarea acestor drepturi procesuale, transmiterea cauzei spre examinare către diferite instanțe.
161. Este necesar să se sublinieze că exercitarea căilor de atac și a drepturilor procesuale nu poate fi calificată, prin ea însăși, drept abuzivă. Un justițiabil nu poate fi sancționat pentru faptul că utilizează mecanismele procesuale puse la dispoziția sa de lege.
162. Totuși, din perspectiva aprecierii termenului rezonabil, perioadele consumate pentru examinarea unor cereri și căi de atac formulate de reclamant nu pot fi atribuite automat statului.
163. În plus, în mai multe etape reclamantului i-au fost acordate termene pentru înlăturarea neajunsurilor și pentru prezentarea dovezii achitării taxei de timbru.
164. În acest context, instanța reține că o parte din durata calendaristică a procedurii a fost determinată de necesitatea îndeplinirii unor condiții procedurale și de soluționarea demersurilor formulate de reclamant.
165. Această concluzie nu înseamnă că exercitarea drepturilor procesuale poate exonera statul de obligația de a organiza procedura într-un mod eficient. Ea

înseamnă doar că, la realizarea analizei globale impuse de art. 6 § 1, perioadele respective nu pot fi imputate în întregime autorităților.

166. Totodată, instanța constată că litigiul prezintă o complexitate procedurală semnificativă.
167. Cererea inițială a fost îndreptată împotriva unui număr considerabil de pârâți, inclusiv autorități publice și instanțe judecătorești, iar obiectul pretențiilor a inclus solicitări de reparare a unor prejudicii materiale și morale, precum și alte pretenții pecuniare.
168. În plus, pe parcursul procedurii au intervenit multiple incidente privind competența, strămutarea, abținerea judecătorului, admisibilitatea formală a cererii și achitarea taxelor.
169. Cauza a trecut succesiv prin mai multe instanțe, fapt care a presupus efectuarea unor operațiuni administrative și judiciare necesare transmiterii și repartizării dosarului.
170. În aprecierea instanței, aceste circumstanțe constituie factori obiectivi care trebuie luați în considerare la determinarea caracterului rezonabil al duratei procedurii.
171. Or, din actele dosarului nu rezultă că instanțele judecătorești ar fi lăsat cauza într-o stare de pasivitate nejustificată pentru perioade îndelungate.
172. Dimpotrivă, actele procedurale demonstrează că cererile și incidentele formulate în cadrul cauzei au fost succesiv examinate.
173. Instanța reține că sistemul judiciar este obligat să asigure nu numai celeritatea, ci și buna administrare a justiției. Aceste două exigențe trebuie armonizate.
174. În special, atunci când există probleme privind competența, imparțialitatea sau necesitatea strămutării cauzei, timpul consumat pentru soluționarea acestora nu poate fi calificat automat drept timp pierdut sau tergiversare.
175. Curtea Europeană a subliniat că statele au obligația pozitivă de a-și organiza sistemele judiciare astfel încât instanțele să poată garanta soluționarea litigiilor civile într-un termen rezonabil. Totodată, aprecierea caracterului rezonabil se realizează pentru fiecare cauză în parte, iar responsabilitatea statului poate exista chiar și în lipsa unei vinovății personale a judecătorului.
176. În prezenta cauză, însă, nu au fost identificate asemenea perioade de pasivitate care să conducă la concluzia că autoritățile au eșuat în această obligație.
177. În aceeași ordine de idei, instanța subliniază că analiza termenului rezonabil trebuie efectuată asupra întregii proceduri, iar nu asupra unor perioade izolate.
178. În urma acestei analize generale, instanța constată că durata procedurii a fost influențată în mod substanțial de: complexitatea configurației procesuale; numărul și natura pârâților; cererile de recurs formulate; cererile de strămutare; declarația de abținere; redistribuirea cauzei; soluționarea

problemelor de competență; necesitatea îndeplinirii unor condiții procedurale; transmiterea succesivă a dosarului între instanțele competente.

179. Aceste circumstanțe nu pot fi atribuite, în ansamblu, unei conduite pasive sau neglijente a autorităților judiciare.
180. Totodată, instanța nu poate accepta argumentul potrivit căruia simplul fapt că procedura nu a fost finalizată la momentul sesizării instanței cu prezenta cerere demonstrează, prin sine, încălcarea dreptului la termen rezonabil.
181. Curtea Europeană a subliniat că statele trebuie să organizeze sistemul judiciar astfel încât să asigure soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, însă aprecierea caracterului excesiv al duratei este una concretă, raportată la circumstanțele cauzei și la ansamblul procedurii.
182. Or, în prezenta cauză, instanța nu identifică o perioadă de stagnare nejustificată, suficient de semnificativă și imputabilă statului, care să permită constatarea încălcării art. 6 § 1 din Convenție.
183. Având în vedere cele constatate, instanța ajunge la concluzia că reclamantul nu a demonstrat existența unei încălcări a dreptului său la judecarea cauzei într-un termen rezonabil.
184. Durata calendaristică a procedurii, privită în ansamblu, este explicată prin circumstanțele concrete ale cauzei, inclusiv prin complexitatea acesteia și prin multiplele incidente procesuale care au trebuit soluționate de instanțele judecătorești.
185. Nu au fost identificate perioade de inacțiune nejustificată a instanțelor care să poată fi imputate statului într-o măsură suficientă pentru constatarea încălcării dreptului garantat de art. 6 § 1 din Convenție.
186. În aceste condiții, nefiind stabilit faptul juridic generator al răspunderii statului în sensul Legii nr. 87/2011, pretenția privind repararea prejudiciului moral nu poate fi admisă.
187. În consecință, instanța consideră că cererea de chemare în judecată formulată de Nicolae Daniliuc privind constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil și repararea prejudiciului moral este neîntemeiată și urmează a fi respinsă.
188. În conformitate cu prevederile art. art. 238-241 Cod de Procedură Civilă, instanța de judecată

H O T Ă R Ă Ş T E:

Acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolae Daniliuc către Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și încasarea prejudiciului cauzat se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la ziua pronunţării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei *****, sediul Centru.

Preşedintele şedinţei,
Judecător **Alexandru Mardari**